

Regionalna Izba Obrachunkowa
w Łodzi
ul. Ogrodowa 28d
91-065 Łódź

Łódź, dnia 9 września 2024 roku

Pan
Waldemar Chałat
Burmistrz Koluszek

WK – 602/41/2024

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1325), informuję Pana Burmistrza, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej w Gminie Koluszki, w zakresie realizacji dochodów z tytułów cywilnoprawnych¹. Kontrolą objęto zagadnienia z lat 2022 – 2023 dotyczące przede wszystkim umarzania należności cywilnoprawnych. Celem szczegółowym kontroli było sprawdzenie, czy umarzanie długu o charakterze cywilnoprawnym przez wierzyciela jakim jest Gmina Koluszki ma charakter nadzwyczajny, tj. stanowiący wyjątek od zasady ustalania należności pieniężnych oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, a także czy w przypadku umarzania należności zachowane zostały obowiązujące w tym zakresie reguły. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości wynikały z wadliwej interpretacji przepisów. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły²:

I.

W dniu 21 czerwca 2021 roku Rada Miejska w Koluszkach podjęła uchwałę nr XXXV/88/2021 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, przypadających Gminie Koluszki lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w okresie od 8 maja 2024 roku do 24 maja 2024 roku. Protokół został podpisany w dniu 22 lipca 2024 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

podmiotów uprawnionych do udzielania tych ulg. Do umorzenia należności oraz udzielania ulg w ich spłaceniu Rada Miejska w Koluszkach upoważniała Burmistrza Koluszek.

Kontrola wykazała, że oświadczenia woli wierzyciela tj. Gminy Koluszki kierowane do dłużników w sprawie udzielonej ulgi były podpisywane przez Skarbnika Gminy z upoważnienia Burmistrza. Upoważnienie zostało wydane w dniu 17 grudnia 2021 roku, na podstawie art. 39 ust.2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.), art. 13 § 1 ust.1 i art.143 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm.) oraz zarządzenia Burmistrza nr 205/2021 w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Koluszkach. Żaden z wymienionych przepisów nie dawał jednak Burmistrzowi podstawy prawnej, aby upoważnić Skarbnika Gminy do składania w imieniu wierzyciela oświadczeń woli w sprawie sposobu i trybu udzielania ulg mających charakter cywilnoprawny. Dysponentem kompetencji do wyznaczenia osób lub organów umocowanych do udzielania ulg w zapłacie należności cywilnoprawnych jest bowiem organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Oświadczenia woli wierzyciela, tj. Gminy Koluszki - wobec dłużnika z tytułu należności cywilnoprawnych powinny być składane w reżimie prawa cywilnego i według tych reguł należności powinny być egzekwowane, odraczane, rozkładane na raty albo umarzone. Ponadto, zgodnie z art. 59 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.) – organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego posiada wyłączne prawo określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskazania organu lub osoby (osób) uprawnionych do udzielania tych ulg. W świetle powołanej wyżej regulacji ustawowej oraz przyjętej przez Radę Miejską w Koluszkach uchwały nr XXXV/88/2021 - upoważniony do składania oświadczeń woli w ww. zakresie był wyłącznie Burmistrz Koluszek, bez możliwości delegowania tego prawa na inne osoby. W powyższych okolicznościach w 11 przypadkach na 16 skontrolowanych, w latach 2022-2023, umorzenia należności cywilnoprawnych dokonała Skarbnik Gminy, jako osoba nieuprawniona do składania oświadczeń woli w imieniu Gminy w omawianym zakresie.

Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 39 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilnego (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 1610 ze zm.) - w sytuacji, gdy zawierający umowę jako organ osoby prawnej nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę prawną, w której imieniu umowa została zawarta. Natomiast zgodnie z § 4 tego artykułu - jednostronna czynność prawna dokonana przez działającego, jako organ osoby prawnej bez umocowania albo z przekroczeniem jego zakresu jest nieważna. Jednakże gdy ten, komu zostało złożone oświadczenie woli w imieniu osoby prawnej, zgodził się na działanie bez umocowania, stosuje się odpowiednio przepisy o zawarciu umowy bez umocowania.

Odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości ponosi Burmistrz Koluszek.

II.

Przekazując informacje o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Burmistrza o podjęcie działań w celu ich usunięcia oraz zapobieżenia powstawaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi wnioskuje o zapewnienie aby oświadczenia woli w zakresie udzielania ulgi co do należności cywilnoprawnych były składane przez organ lub osobę uprawnioną do udzielania tych ulg, wskazaną w uchwale przez Radę Miejską w Koluszkach. Wobec oświadczeń już złożonych przez osobę inną niż wskazana w uchwale podjąć działania sanujące te oświadczenia, kierując się regułami zawartymi w art. 39 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Burmistrza o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Ryszard Paweł Krawczyk
Prezes RIO w Łodzi
(podpisane cyfrowo)

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Miejskiej w Koluszkach,

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Koluszkach,

aa.